

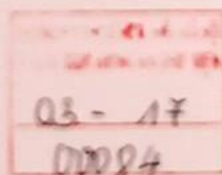
MỸ THUẬT ỨNG DỤNG VIỆT NAM ĐƯƠNG ĐẠI

VIETNAMESE CONTEMPORARY APPLIED ARTS

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT / FINE ARTS PUBLISHING HOUSE

MỸ THUẬT ỨNG DỤNG
VIỆT NAM ĐƯƠNG ĐẠI
VIETNAMESE CONTEMPORARY APPLIED ARTS

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT
FINE ARTS PUBLISHING HOUSE

Mục lục / Contents

Mỹ thuật ứng dụng Việt Nam <i>Vietnamese contemporary applied arts</i> (Trần Khánh Chương)	7
Tác giả - Tác phẩm <i>Designers and their works</i>	
Gốm / <i>Ceramics</i>	15
Thủy tinh / <i>Crystal glass</i>	43
Đồ sơn - đồ quang dầu <i>Lacquer ware - Lacquer varnished ware</i>	47
Đồ trang sức / <i>Jewelry</i>	55
Tạo dáng công nghiệp / <i>Industrial models</i>	57
Đồ thêu - Thảm / <i>Embroidery - Carpet</i>	61
Nội ngoại thất / <i>Interior - Exterior</i>	75
Thiết kế sân khấu điện ảnh / <i>Film - Theatre scenes</i>	87
Đồ họa / <i>Graphics</i>	97
Thời trang / <i>Fashion</i>	121
Bảng tra tác giả / <i>Index</i>	131

Mỹ thuật ứng dụng Việt Nam đương đại

Từ một vạn năm trước, những cư dân sống trên dải đất Việt Nam ngày nay đã biết làm ra những sản phẩm phục vụ cho cuộc sống của mình. Các nhà khảo cổ đã tìm thấy trong các hang động đá vôi ở miền Bắc Việt Nam các sản phẩm làm bằng gốm, bằng xương, bằng đá để phục vụ cho đời sống.

Vào thời đại đồ đá mới, các dụng cụ bằng đá đã trở thành những tác phẩm có tạo dáng đẹp và chế tác tinh tế: các loại lưỡi cuốc, lưỡi rìu, vòng tay, trang sức khuyên tai.

Vào thời đại đồ đồng cách đây gần bốn ngàn năm, người ta đã biết làm các loại trống đồng, thạp đồng, dao găm đồng, các vòng đồng ... với nghệ thuật tạo dáng và trang trí hết sức tinh tế mà tiêu biểu là các trống đồng Ngọc Lũ, thạp đồng Đào Thịnh...

Nghề gốm vào thời kỳ này cũng phát triển ở hầu hết các địa phương trong cả nước, nổi tiếng với gốm Đông Đậu, Gò Mun, Đông Sơn, Sa Huỳnh, Óc Eo với các loại nồi, vò, bình, bát, đĩa, khuyên tai, vòng tay, đai xe chỉ, chì lưới ...

Vào thời kỳ đồ sắt thế kỷ VII trước Công nguyên, bên cạnh đồ gốm, đồ đồng, đồ trang sức, các loại đồ đan lát, dệt, đồ sơn, đồ gỗ đã được phát triển để phục vụ cho đời sống con người. Từ sau Công nguyên đến thế kỷ X, bắt đầu phát triển các sản phẩm nội ngoại thất phục vụ kiến trúc.

Từ thế kỷ X, thời kỳ độc lập dân tộc, các triều đại Lý, Trần, Lê, Nguyễn đã rất chú trọng đến việc phát triển các sản phẩm mỹ thuật ứng dụng phục vụ cho đời sống trong cung đình cũng như của nhân dân. Nghệ thuật kiến trúc với các chất liệu gốm, đá, gỗ còn lưu lại đến ngày nay cho thấy sự phát triển đồ sộ của nhiều công trình kiến trúc cổ mà ở đó, qua những bức phù điêu, chạm khắc ta còn thấy được những đồ dùng mà những người thời đại đó đã sử dụng tới, đó là các sản phẩm phục vụ cho việc may mặc, lễ hội, cho đời sống của triều đình và của dân chúng ...

Có thể nói, mỹ thuật ứng dụng là loại hình nghệ thuật cổ truyền

thông từ lâu đời và được phát triển qua các thời đại để làm phong phú đời sống vật chất và tinh thần của người dân Việt. Nhiều làng nghề thủ công sản xuất các sản phẩm mỹ thuật ứng dụng đã trở nên nổi tiếng từ nhiều thế kỷ trước và được lưu truyền cho đến ngày nay. Trung dân gian người ta đã làm nên những bài vẽ để nhắc tới những làng nghề nổi tiếng này như gốm Bát Tràng, Phú Lãng, Hương Canh, Thanh Hoá, nghề dệt chiếu ở Nga Sơn, nghề dệt lụa ở Triều Khúc, nghề khảm trai ở Chuyên Mỹ, đồ Pháp Lam - Huế, nghề đan lát, nghề mộc, nghề đúc đồng, nghề làm quạt giấy, nghề làm nón...

Việt Nam với 54 dân tộc anh em đã tạo nên sự đa dạng của các sản phẩm mà ở đó ta có thể thấy được bản sắc văn hoá riêng và sự giao lưu văn hoá giữa các dân tộc. Trong quá trình giao lưu với nước ngoài và sản xuất theo đơn đặt hàng hoặc xuất khẩu, người thợ thủ công Việt Nam cũng đã biết tiếp thu những tinh hoa văn hoá thế giới để tạo nên những sản phẩm ứng dụng cho cuộc sống và Việt hoá để nó trở thành những sản phẩm mỹ thuật ứng dụng mang tâm hồn Việt.

Từ đầu thế kỷ XX nhiều sản phẩm mỹ thuật ứng dụng đã được sản xuất tại Việt Nam với sự tiếp thu kỹ thuật từ nước ngoài. Ta có thể kể tới các loại bàn ghế bằng song, mây, thảm len, nghề làm mũ từ cây dật, ren... Và cũng từ đầu thế kỷ XX nhiều trường sơ cấp mỹ nghệ đã được xây dựng để đào tạo những người thợ thủ công chuyên làm các sản phẩm mỹ thuật ứng dụng. Ta có thể kể tới Trường Mỹ thuật Bình Dương đào tạo các nghề: đúc đồng, đồ gỗ, đồ sơn được thành lập năm 1901; Trường Mỹ nghệ Bình Hoà năm 1903; Trường Vẽ Gia Định năm 1911; Trường Mỹ nghệ Gia Định năm 1927. Trường Cao đẳng Mỹ thuật Đông Dương thành lập năm 1925 bên cạnh đào tạo các họa sĩ hội họa và các nhà điêu khắc còn đào tạo các họa sĩ trang trí về kim hoàn, đồ mộc, đồ gốm và sơn mài. Nhiều người từ các trường này đã bổ sung hoặc lập mới những làng nghề...

Năm 1959, ở Hà Nội đã thành lập Trường Trung cấp Mỹ nghệ sau đó được đổi tên là Trường Trung cấp Mỹ thuật công nghiệp năm 1962 và Cao đẳng Mỹ thuật công nghiệp năm 1965, chuyên đào tạo các họa sĩ sáng tác cho nhiều ngành nghề khác nhau như đồ gốm, đồ đá, đồ dệt, sơn mài, nội ngoại thất, tạo dáng công nghiệp, đồ chơi, đồ họa công thương nghiệp - cùng với các khoa mỹ thuật công nghiệp của các trường Kiến trúc Thành phố Hồ Chí Minh, Đại học Mỹ thuật Thành phố Hồ Chí Minh được hình

Bù hình đồ chơi, tranh sơn mài
 đồ chơi thế kỷ ở
 nước Cộng người
 Tượng người lao động sơn
 mài thế kỷ ở
 nước Cộng người